

Seletuskiri käskkirja „Siseministeeriumi valitsemisala 2025. aasta riigieelarve kasutamise pikendamine ühe aasta võrra“ juurde

Riigieelarve seaduse § 59¹ ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 49 lõike 1 punkti 9 alusel ning kooskõlas Vabariigi Valitsuse 19.12.2019 määruse nr 112 „Riigi eelarvestrateegia, riigieelarve eelnõu ja tõhustamiskava koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise tingimused ja kord ning riigieelarve seadusest tulenevate aruannete esitamise kord“ §-ga 11 ning kooskõlas Vabariigi Valitsuse 31.05.2012 määruse nr 39 „Siseministeeriumi põhimäärus“ § 23 punktidega 20 ja 21 kantakse 2025. eelarveaastast 2026. eelarveaastasse üle rahalised vahendid summas **40 913 414** eurot, sh **21 235 779** eurot kulude ja **19 677 635** eurot investeringute jääke. Käskkirja alusel kantakse üle kasutamata piirmääraga vahendite jäägid.

1 Vahendite tagastamine riigieelarvesse

Lisaks eelnimetatud ülekantavatele rahalistele vahenditele jäi Siseministeeriumi valitsemisala¹ asutustel kasutamata **3 937 354** eurot, mis tagastatakse riigieelarvesse. Eraldatud vahendite jäägid tagastatakse riigieelarvesse seetõttu, et tegevused, milleks raha eraldati, on lõppenud ja/või vastavalt riigieelarve seaduse § 59¹ lõikele 1 ei ole vahendeid võimalik teistkordselt üle kanda ja/või on määratud, et kasutamise tähtaega ei pikendata. Üle ei saa kanda ka Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsile (edaspidi RKAS) planeeritud vahendeid, kuivõrd tulevasse eelarveaastasse on juba planeeritud RKAS-ile makstavad vahendid vajalikus mahus.

Riigieelarvesse tagastatavad vahendid:

Objekti nimetus/objekti kood	Jääk €
Vahendid Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsile SE000028	2 787 788
Erimeetmete kaasrahastus SR100012	1 044 454
Laiapindseks riigikaitseks 2025. aasta lisaeelarvega SE000055, IN002055, IN003055, IN005055	45 057
Energiasäästumeetmetega seotud tegevused SR100124, SR100113	21 164
Laiapindse riigikaitse arendamiseks SR10A050	19 271
Ukraina sõjapõgenikega seotud tegevuste SR10A133	11 237
Tippkohtumise „The Joint Expeditionary Force“ jääk, ümardus	5 341
Arraiolose tippkohtumine SR10A085	2 618
Laiapindse riigikaitse projektid SR100042	53
Elutähtsa teenuse toimepidevuse direktiivi SR100134	371
Kokku	3 937 354

RKAS-i jääk on tekkinud seetõttu, et tarbimiskulud kujunesid RKAS-i poolt planeeritust väiksemaks ning heakorratööde maksumust mõjutas vähendatud eritööde maht. RKAS-i jääk mõjutab enamikku programmi tegevusi.

¹Valitsemisala asutused: Siseministeerium (SIM), Kaitsepolitsei (KAPO), Päästeamet (PÄA), Siseministeeriumi Infotehnoloogia- ja Arenduskeskuse (SMIT), Sisekaitseakadeemia (SKA), Politsei- ja Piirivalveamet (PPA), Häirekeskus (HK)

2 Ülekandmine

Ülekandmisel peab säilima 2025. aasta riigieelarve seaduses ja seaduse lisa määratud eelarve kasutamise otstarve, sh programmi tegevus, asutus ja majanduslik sisu.

Ülekantavate riigieelarve vahendite tulemusvaldkondade ja programmi tegevuste vahelist jaotust ning riigieelarve seaduse § 26 lõike 5¹ kohaselt esitatud administratiivse ja majandusliku sisu põhiste liigendust võib ülekandmise korral muuta, kui see on seotud ministeeriumi valitsemisala riigiasutuse ümberkorraldamise, lõpetamise, tulemusvaldkonna või programmi tegevuse muutmisega.

2026. aastast kehtima hakanud uue programmipuu struktuuri muutuse tõttu planeeritakse jäägid ülekandmisel tulemusvaldkondade ja programmi tegevuste vahel ümber järgmistel põhjustel:

2025. aastal RES 2026-2029 protsessis tehti üleriigiline otsus lõpetada 2026. aastast IT-kulude jaotamine asutuste põhiteenustele. Eeltoodust tulenevalt planeeritakse 2026. aastast kõik SMIT-i kulud Targa ja innovaatilise siseturvalisuse programmi ja programmi tegevusse "IT teenuste osutamine". Arvestades eeltoodut suunatakse 2025. aasta SMIT-i eelarve jäägid, mis tekkisid valitsemisala asutuste põhiteenuste kaudu erinevatesse programmi tegevustesse, ümber programmi tegevusse „IT teenuste osutamine“.
2026. aastast muudeti Päästeameti kahe teenuse („Keemia- ja kiirgusohu kõrvaldamise teenus“ ja „Tulekahjude menetlemise teenus“) kuuluvust programmipuu.
- Rahandusministeeriumi ettepanekul lõpetati 2026. aastal Siseministeeriumi avaliku sektori teenindamise teenused, mistõttu ei jaotata Siseministeeriumi kulusid enam asutuste põhiteenustele ning nende teenuste kulud on nüüd osa Siseministeeriumi põhiteenuste eelarvest.

Jääkide ülevaade asutuste ja majandusliku sisu lõikes:

Majanduslik sisu	HK	KAPO	PPA	PÄA	SKA	SIM	SMIT	kokku
KOKKU, mln eurot	0,3	0,0	21,3	8,7	1,4	3,6	9,5	44,9
KULUD KOKKU	0,3	0,0	11,3	5,0	1,3	3,6	3,6	25,1
Majandamiskulud	0,1	0,0	7,5	4,6	0,8	0,3	2,3	15,5
Tööjõukulud	0,2	0,0	3,4	0,2	0,5	1,3	1,3	7,0
Toetused, sh sotsiaaltoetused	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	2,0	0,0	2,2
Muud kulud	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Investeeringud	0,0	0,0	10,0	3,8	0,0	0,0	6,0	19,7

2.1 Majandamiskulude jääk kokku 15,5 mln eurot, mis asutuste kaupa on kujunenud:

2.1.1 Häirekeskuse majandamiskulude eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks minimaalne jääk (65 tuh eurot) järgmistel põhjustel:

- RKAS-i kuludeks planeeritud eelarvet on kasutatud planeeritust 26 tuh eurot vähem (kantakse riigieelarvesse tagasi).
- Ligipäasetavuse veebikaamerate soetus lükkus summas 19 tuh eurot 2026. aastasse (jääk on kohustustega kaetud). Mõjutab järgmisi programmi tegevusi – „Turvalise keskkonna kujundamine“, „Elanikkonnakaitse, kriisideks valmisolek ja nende lahendamine“.
- Lisaeelarvest laiapindseks riigikaitseks eraldatud vahenditest jäi kasutamata 20 tuh eurot, kuna mobiilse hädaabiteenuse kulud jäid planeeritust väiksemaks (vahendid kantakse riigieelarvesse tagasi). Mõjutab programmi tegevust – „Elanikkonnakaitse, kriisideks valmisolek ja nende lahendamine“.

2.1.2 Politsei-ja Piirivalveameti majandamiskulude eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks jääk 7,4 mln eurot järgmistel põhjustel:

- RKAS-i kuludeks planeeritud eelarvet on kasutatud planeeritust 1,5 mln eurot vähem (vahendid kantakse riigieelarvesse tagasi).
- massiohjevarustuse väljastamine ja koolitused on lükkunud 2026. aastasse, summas 3 mln eurot (vahendid on kohustustega kaetud). Väljaõppe kontseptsiooni muudeti, mistõttu nihkusid koolitused edasi. Varustus väljastatakse pärast koolitusi. Mõjutab järgmisi programmi tegevusi – „Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine“, „Avaliku korra tagamine“, „Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas“, „Põhiseadusliku korra tagamine“, „Piirihaldus“, „Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine“, „Migratsioonijärelevalve“.
- iseteeninduslike digikioskite kulud on edasi lükkunud summas 0,6 mln eurot (planeeritud sama tegevuse kulude katteks). Mõjutab programmi tegevust – „Isikute tõsikindel tuvastamine ja dokumentide väljaandmine“.
- ATV-de tarne ja seonduv pistikupesade paigaldamine on lükkunud 2026. aastasse summas 0,3 mln eurot (kulud on kohustustega kaetud). Mõjutab programmi tegevust – „Piirihaldus“.
- kaudsete kulude kasutamine, sh välisprojektide omafinantseeringud ning abikõlbmatud kulud, on edasi lükkunud summas 0,4 mln eurot (välisprojektide kaasfinantseerimise kohustus on endiselt jõus). Mõjutab enamikku PPA programmi tegevusi – „Turvalise keskkonna kujundamine“, „Avaliku korra tagamine“, „Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas“, „Süüteo menetlus“, „Põhiseadusliku korra tagamine“, „Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus“, „Piirihaldus“, „Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine“, „Migratsioonijärelevalve“, „Isikute tõsikindel tuvastamine ja dokumentide väljaandmine“.
- laiapidse riigikaitse ning Ukraina sõjategevusega seotud tegevuste eelarve jääk on 0,2 mln eurot. Laiapidse riigikaitse tegevused on nihkunud 2026. aastasse – edasi on lükkunud õppused (nt Green Victory massilise sisserände tõkestamise õppus), maismaapatrulli varustuse uuendamine, kuna raamlepingu mahud täitusid, ning kriisireservi filmi tegemine. Jääk on vajalik laiapidse riigikaitse tegevuste elluviimiseks ja on kohustustega kaetud. Ukraina sõjategevusega seotud tegevuste jääk tuleneb patrullide planeeritust väiksemast läbisõidust. Jääk on vajalik, et tagada 2026. aastal sama tegevuse kulude katte olemasolu. Jääk on nimetatud tegevuse ainus katteallikas. Tegevuse planeeritud vajadus on suurem kui 2025. aasta jääk. Mõjutab enamikku PPA programmi tegevusi – „Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine“, „Avaliku korra tagamine“, „Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas“, „Põhiseadusliku korra tagamine“, „Piirihaldus“, „Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine“, „Migratsioonijärelevalve“.
- täiendavate õppekohtade eelarve jääk tekkis, kuna kaasnev relvastuse vajadus osutus planeeritust väiksemaks, summas 0,2 mln eurot. Jääk on planeeritud kasutada varasemalt planeerimata ja õppekohtadega seotud kulude katteks. Mõjutab järgmisi programmi tegevusi – „Avaliku korra tagamine“, „Süüteo menetlus“, „Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus“, „Piirihaldus“, „Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine“, „Migratsioonijärelevalve“, „Isikute tõsikindel tuvastamine ja dokumentide väljaandmine“.
- jääk summas ca 1,2 mln eurot on tekkinud erinevate tegevuste koosmõjus:
 - erivahendite (nt kumminuiad, gaas, käerauad) tellimus tehti 2025. aastal, kuid tarne toimub 2026. aastal. Tarnete (nt seljakotid, kuularid, akupangad, mööbel jm) ning meenete kättesaamine on lükkunud 2026. aastasse. Lisaks lükkusid edasi eriettevalmistuse instruktorite koolitused. Jääk on kohustustega kaetud. Mõjutatud on järgmised programmi tegevused – „Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine“, „Turvalise keskkonna kujundamine“, „Piirihaldus“, „Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas“, „Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine“.

- ballistilise kaitsega sõidukite (soomukite) tarne edasilükkumisest tulenevalt jäi ka lisaseadmete soetus 2026. aastasse. Jääk on kohustustega kaetud. Mõjutab järgmisi programmi tegevusi – „Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine“, „Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas“, „Piirihaldus“, „Põhiseadusliku korra tagamine“, „Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine“, „Migratsioonijärelevalve“.
- lõpetamata kinnisvaraga seotud remonttööde vastuvõtmine lükkus 2026. aastasse. Jääk on kohustustega kaetud. Mõjutab järgmisi programmi tegevusi – „Migratsioonijärelevalve“, „Isikute tõsikindel tuvastamine ja dokumentide väljaandmine“, „Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine“, „Turvalise keskkonna kujundamine“.
- mehitamata õhusõiduki lisaseadmete (sh valguskaamera, pult, kinnitus) soetus on lükkunud 2026. aastasse. Jääk on kohustustega kaetud. Mõjutab programmi tegevust – „Süüteo menetlus“.
- tehisintellekti määruse põhiõiguste mõjuhinnangu tellimine on edasi lükkunud 2026. aastasse. Jääk on kohustusega kaetud. Mõjutab programmi tegevust – „Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus“.
- Smartec-kaameratega seotud litsentsikulu arvestati 2025. aastasse vaid osaliselt, kuna tegemist on vastavalt kasutamise ajale perioodiseeritava kuluga, mis ulatub osaliselt ka 2026. aastasse. Eelnevalt nimetatud kulud on kohustustega kaetud. Mõjutab programmi tegevusi – „Piirihaldus“, „Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine“.
- väljasaatmistega seotud lähetusi on võimatu 100% täpsusega prognoosida, mistõttu on tegevuses väike jääk. Mõjutab programmi tegevust – „Migratsioonijärelevalve“.
- majandamiskulude kokkuvõtteid, et tasuda 2025. aastal võetud kohustuste eest (sundvõõrandamisele määratud relvade hindamisakti alusel tasutavad hüvitiste ja tulerelevablankettide ost). Mõjutab programmi tegevust – „Isikute tõsikindel tuvastamine ja dokumentide väljaandmine“.
- narkojoobe ekspertiiside eelarve jäi planeeritust väiksemaks, ekspertiiside mahtu on raske täpselt planeerida. Mõjutab programmi tegevust – „Süüteo menetlus“.
- vabatahtlike merepäästeühingute lepinguliste hüvitiste maksmine toimub 2026. aastal. Jääk on kohustustega kaetud. Mõjutab programmi tegevust – „Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas“.
- suure töömahu tõttu lükkusid edasi sõidukite remonttööd, mis telliti 2025. aastal, kuid mille valmimine lükkus 2026. aastasse. Mõjutab programmi tegevusi – „Süüteo menetlus“, „Põhiseadusliku korra tagamine“, „Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus“, „Piirihaldus“, „Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine“, „Migratsioonijärelevalve“, „Isikute tõsikindel tuvastamine ja dokumentide väljaandmine“.
- staabibusside elektrisüsteemi parandusi ei saanud 2025. aastal teha, sest töid teostav ettevõtte oli hõivatud teiste PPA töödega, ning veekahurid saadi kätte poole aasta pealt, mistõttu tekkisid ka ülalpidamiskulud vaid poole aasta eest. Jääk on kohustustega kaetud. Mõjutab programmi tegevusi – „Piirihaldus“, „Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine“, „Migratsioonijärelevalve“.
- planeeritust odavamaks osutusid kaugmaa seireseadmete soetamine. Mõjutab programmi tegevusi – „Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine“, „Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas“, „Põhiseadusliku korra tagamine“, „Piirihaldus“, „Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine“, „Migratsioonijärelevalve“. Lisaks jäid planeeritust väiksemaks õhusõidukite kulud (mõjutab programmi tegevust – „Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas“) ja GNSS-droonide soetamine (mõjutab programmi tegevusi – „Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine“, „Migratsioonijärelevalve“). Jäägi arvelt on planeeritud katta 2026. aasta majandamiskulude eelarves sõidukite remondi- ja hoolduskulude puudujääk ning töökeskkonna teenuse aegunud isikukaitsevahendite mahakandmise ja nende hävitamisega seotud kulud.

2.1.3 Päästeameti majandamiskulude eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks jääk 4,5 mln eurot järgmistel põhjustel:

- RKAS-i kulud kujunesid planeeritust 1,1 mln euro võrra väiksemaks.
- mitmete hangete läbiviimine on võtnud kavandatust rohkem aega või on tegevuste ajagraafik muutunud, mistõttu on 3,4 mln euro ulatuses kulud lükkunud 2026. aastasse. Hanked venisid, kuna tehti kordushankeid või täpsustati hankedokumente. Kordushanked ja hanked, mille puhul pakkumused ei vastanud tingimustele, olid näiteks ehituspoe kaupade ostmine, tuletõrjekinnaste ostmine, mehitamata õhusõidukite ostmine. Täpsustusi hankedokumentidesse tehti järgmiste hangete puhul: välivormi vihmajopede ostmine, ruumide ja maa-ala üürimine koos toitlustusteenuse osutamisega.

Tegevuste lõikes jaguneb jääk:

- 2,7 mln eurot – hingamisaparaatide soetamine, inventari hooldus ja missioonide jätkutegevused (mõjutab peamiselt programmi tegevust – „Päästmine maismaal ja siseveekogudel“).
- 0,3 mln eurot – nõustamised, seminarid, kampaaniad ja koolitused kolmandatele isikutele (mõjutab programmi tegevust – „Elanikkonnakaitse, kriisideks valmisolek ja nende lahendamine“).
- 0,2 mln eurot – elanikkonnakaitse eesmärkidel planeeritud eelarve kasutamine (mõjutab programmi tegevust – „Elanikkonnakaitse, kriisideks valmisolek ja nende lahendamine“).
- 0,2 mln eurot – demineerimisvaldkonna erivarustus (mõjutab programmi tegevust – „Demineerimine“) ja Päästeameti hoonetesse sõjalise ohu korral turvaliseks varjumiseks ettevalmistatud ruumide loomine.
- vähesel määral jäi kasutamata laiapindse riigikaitse eelarve majandamiskulude osa. 2025. aasta eelarve osutus planeeritust väiksemaks, kuna väliskoostöö tegevused ning värvatavale personalile vormiriietuse soetamine lükkusid 2026. aastasse. Jääk on planeeritud laiapindse riigikaitse projektide elluviimiseks. Jääk on kohustustega kaetud ja/või on planeeritud 2026. aasta kulude katteks.

2.1.4 Sisekaitseakadeemia majandamiskulude eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks jääk 0,8 mln eurot järgmistel põhjustel:

- 0,2 mln eurot on RKAS-le planeeritud kulude eelarve jääk, mis kantakse riigieelarvesse tagasi.
- 0,6 mln eurot on Moodle õppekeskkonna ja karjäärikeskuse eelarve jääk ning on planeeritud sama eesmärgi kulude katteks. Lisaks on jääk teadus- ja arendusprojektide eelarves, mis said rahastuse 2025. aastal, kuid mida ei jõutud 2025. aastal realiseerida täies mahus ning osa tegevustest teostatakse 2026. aastal. Jäägi ülekandmine on vajalik võetud kohustuste täitmiseks ning kärbetest tingitud alarahastuse mõjude leevendamiseks. Mõjutab programmi tegevust – „Tasemeõpe ja täienduskoolitus Sisekaitseakadeemias“.
- laiapindse riigikaitse projektide eelarves on väikeses mahus jääk, mis tekkis Väike-Maarja taristu arendusega seotud struktuurianalüüsi teostamiseks vajaliku väikeostu viibimisest. Leping tööde teostamiseks on sõlmitud. Jääk on kohustustega kaetud ja selle ülekandmine on vajalik lepingujärgsete kohustuste katmiseks. Mõjutab programmi tegevust – „Tasemeõpe ja täienduskoolitus Sisekaitseakadeemias“.

2.1.5 Siseministeriumi majandamiskulude eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks jääk 0,3 mln eurot järgmistel põhjustel:

- 2025. aastaks olid planeeritud teadus- ja arendustööd (nt vabatahtliku tegevuse arendamine, radikaliseerimise ennetus), mille teostamiseks olid lepingud sõlmitud. Kuid tööde lõpetamine ja vastuvõtmine lükkus 2026. aastasse. Jääk on kohustustega kaetud.
- REDIS-e hooldus- ja tugiteenus ning andmete (dokumentide) migratsioonitööd lükkusid 2026. aastasse, kuna ettevalmistusetapi läbiviimine võttis planeeritust rohkem aega. Jääk on kohustustega kaetud.
- 2025. aastasse planeeritud küberturbe tagamise põhiauditit ei jõutud läbi viia, tegevused viiakse ellu 2026. aastal. Jääk on kohustustega kaetud.
- Laiapindse riigikaitse eelarvest jäi kasutamata kahe alamprojekti ("Laovõimekuse tõstmine hübriidohtudega paremaks toimetulekuks" ja "Riigi kriisiõppus/kompleksõppus") majandamiskulude eelarvet, kuna ettevalmistavad tegevused võtsid kavandatust rohkem aega ja projektide ajakava nihkus. Jääki kasutatakse 2026. aastal ja on kohustustega kaetud. Mõjutab programmi tegevust – „Elanikkonnakaitse, kriisideks valmisolek ja nende lahendamine“.

2.1.6 SMIT majandamiskulude eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks jääk 2,3 mln eurot järgmistel põhjustel:

- 0,5 mln eurot on sireenide projekti eelarve jääk (tegevus lükkus 2026. aastasse). Jääk on vajalik sireenivõrgustiku ülalpidamiseks ja seda kasutatakse 2026. aastal. Mõjutab programmi tegevust „Elanikkonnakaitse, kriisideks valmisolek ja nende lahendamine“.
- 0,5 mln eurot on ABIS projekti eelarve jääk, mida kasutatakse 2026. aastal loodud süsteemi ülalpidamisega seotud majandamiskuludeks. Mõjutab programmi tegevust – „Isikute tõsiskindel tuvastamine ja dokumentide väljaandmine“.
- 1,3 mln eurot erinevatelt tegevustelt teadlik kokkuhoid, et katta järgmise aasta litsentsitasude hinnatõusu ja tulla toime baaseelarve varasematest kärbetest tuleneva puudujäägiga. Mõjutab kõiki programmi tegevusi, SMIT-i kulud jaotatakse valitsemisala põhiteenustele.

2.2 Tööjõukulude jääk kokku 7,0 mln eurot, mis asutuste kaupa on kujunenud:

2.2.1 Häirekeskuse tööjõukulude eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks jääk 0,2 mln eurot järgmistel põhjustel:

- Tööjõukulude jääk on tekkinud 2025. aastal töölt lahkunud töötajate ja haiguslehtede tõttu. Jääk on planeeritud kasutada 2026. aastal tööle asuvate päästekorraldajate tasustamiseks.

2.2.2 Politsei-ja Piirivalveameti tööjõukulude eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks jääk 3,4 mln eurot järgmistel põhjustel:

- 1,5 mln eurot on projekti „Ukraina sõjaga seotud tegevused“ jääk, mis tekkis, kuna eelarve oli planeeritud puhvriga juhaks kui ohutase peaks tõusma. Kuna ohutase ei ole tõusnud, siis jäi jääk, mida kasutatakse sama eesmärgi tegevuste 2026. aasta kulude katteks. Jääk on selle tegevuse ainus teadaolev katteallikas 2026. aastal. Mõjutab programmi tegevusi – „Avaliku korra tagamine,, „Põhiseadusliku korra tagamine“, „Piirihaldus“, „Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine“, „Migratsioonijärelevalve“.
- 1,9 mln eurot on jääk, mis tekkis haiguslehtede ja vakantsete ametikohtade arvelt ja kasutatakse 2026. aasta tööjõukulude puudujäägi katteks. 2026. aastal on PPA tööjõuga seotud püsikohustuste puudujääk 5,36 mln eurot. 2026. aasta puudujääk on planeeritud katta 2025. aasta

jäägiga ning kokkuhoid 2026. aastal, mis tuleb haiguspäevadest ja vakantsetest ametikohtadest. Mõjutab kõiki PPA programmi tegevusi.

2.2.3 Päästeameti tööjõukulude jääk eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks jääk 0,2 mln eurot järgmistel põhjustel:

- Tööjõukulude jääk on seotud tegevustega, mille ajakava nihkus 2026. aastasse objektiivsetel põhjustel, mistõttu ei olnud võimalik planeeritud vahendeid täielikult kasutada. Jäägi kasutamine tagab varem kavandatud tegevuste lõpuleviimise.

2.2.4 Sisekaitseakadeemia tööjõukulude eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks jääk 0,5 mln eurot järgmistel põhjustel:

- Jääk on tekkinud, kuna teadusprojektid kinnitati aasta lõpus, mistõttu ei jõutud projekte täies mahus ellu viia. Projektide tegevused jätkuvad ja need on planeeritud lõpetada 2026.aastal. Mõjutab programmi tegevust „Sisekaitseakadeemia teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevus“.
- Jääk tekkis peamiselt abipolitseinike projekti ajakava nihkumisest, projekt jätkub 2026. aastal. Lisaks jätkub ka karjäärikeskuse arendusprojekti elluviimine 2026.aastal. Mõjutab programmi tegevust „Tasemeõpe ja täienduskoolitus Sisekaitseakadeemias“.

2.2.5 Siseministerium tööjõukulude eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks jääk 1,3 mln eurot järgmistel põhjustel:

- Jääk on tekkinud täitmata ametikohtade ja personali liikumise tõttu. Tööjõukulude eelarve jääk on planeeritud 2026. aasta kohustuste katmiseks ja tegevuste elluviimiseks, sh:
 - a. ametikohtade täitmine vastavalt struktuurile;
 - b. seadusest ja töölepingutest tulenevate kohustuste täitmine;
 - c. töötasude korrigeerimine ja konkurentsivõime tagamine;
 - d. ajutise töömahu katmine ja projektipõhised töövõtulepingud;
 - e. asendused ja ajutised tööülesanded asutuse töö järjepidevuse tagamiseks.

Jääk jaotub enamikele SIM-i programmi tegevustele ning avalike sektori teenindamise teenuste kaudu ka asutuste programmi tegevustele.

2.2.6 SMIT-i tööjõukulude eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks jääk 1,3 mln eurot järgmistel põhjustel:

- 1,0 mln eurot on jääk, mis on kujunenud teadlikust kokkuhoiust, et tulla toime palgasurvega IT-valdkonnas. Jääk on planeeritud 2026. aasta tööjõukulude katteks. Mõjutab enamikku programmi tegevusi.
- 0,4 mln eurot on ABIS-projekti jääk, mida kasutatakse 2026. aastal loodud süsteemi ülalpidamisega seotud tööjõukuludeks. Mõjutab programmi tegevust „Isikute tõsikindel tuvastamine ja dokumentide väljaandmine“.

2.3 Toetuste jääk kokku 2,2 mln eurot, mis asutuste kaupa on kujunenud:

2.3.1 Päästeameti toetuste eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks jääk 0,2 mln eurot järgmistel põhjustel:

- Jääk tekkis peamiselt seetõttu, et KOVide kriisivalmiduse ja kogukondade kriisikindluse taotlusvoorudes kulus 2025. aastal eelarvet planeeritust vähem. Taotlusvoorud on avatud ning tegevused jätkuvad. Jääki kasutatakse 2026. aastal. Mõjutab programmi tegevust „Päästmine maismaal ja siseveekogudel“.
- KÜ projektikonkurss on läbi viidud, tegevused lõpetatud ja jääk kantakse riigieelarvesse tagasi.

- Vabatahtlikele planeeritud LEADER-toetuste jääk, mille kasutamine on lükkunud 2026. aastasse. Jääk on kohustustega kaetud. Mõjutab programmi tegevust „Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine“.

2.3.2 Sisekaitseakadeemia sotsiaaltoetuste eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks jääk 0,02 mln eurot järgmistel põhjustel:

- Jääk on tekkinud õppeaasta ja eelarveaasta perioodide erinevusest. Jääk on vajalik õppuritele makstavate lisastipendiumite väljamaksmiseks õppeperioodi lõppedes 2026. aastal, kui on võimalik hinnata lisastipendiumi aluseks olevate eesmärkide täitmist. Jääk on planeeritud stipendiumite väljamaksmiseks. Mõjutab programmi tegevust „Tasemeõpe ja täienduskoolitus Sisekaitseakadeemias“.

2.3.3 Siseministeriumi toetuste eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks jääk 2 mln eurot järgmistel põhjustel:

- 1 mln eurot on erimeetmete kaasrahastuse jääk, mis kantakse riigieelarvesse tagasi. Mõjutab programmi tegevust „Piirihaldus“;
- 900 tuhat eurot on kogukonnafondi toetuse eelarve jääk. Ettevalmistav töö võttis algselt planeeritud rohkem aega, mistõttu lükkusid tegevused edasi. Toetuse andja on Sihtasutus Kodanikuühiskonna Sihtkapital. Toetust kasutatakse kogukondliku arengu, kogukondade võimekuse ja kriisideks valmisoleku toetamiseks ja tugevdamiseks. Jääk on kohustustega kaetud. Mõjutab programmi tegevust „Kogukondliku arengu toetamine“.
- 40 tuhat eurot on eesti keele õppe korraldamise eelarve jääk. Integratsiooni Sihtasutusega (INSA) on sõlmitud haldusleping keeleõppe korraldamiseks. Vahendid on vajalikud INSA halduslepingust tulenevate kohustuste täitmiseks 2026. aastal. Mõjutab programmi tegevust – „Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine“.

2.4 Muude kulude jääk kokku 0,4 mln eurot, mis asutuste kaupa on kujunenud:

2.4.1 Politsei- ja Piirivalveamet muude kulude eelarves tekkis 2025. aasta lõpuks jääk 0,4 mln eurot järgmistel põhjustel:

- Relvasüsteemi hankimine on viibinud, kuna pakkuja ei saanud õigeaegselt ekspordilitsentsi kätte ning litsentsita ei ole soetust võimalik Eestisse toimetada. Planeeritud soetused lükkusid 2026. aastasse, kohustused on võetud.

3 Jääkide seos programmi tegevustega

Programmi tegevustesse jaotuvad summad kulumudeli suunamisreeglite kaudu. Kui kulu on otseselt seotud mõne põhiteenusega, suunatakse see kulumudeli reeglite alusel kohe vastavasse teenusesse, kust see liigub edasi programmi tegevusse. Tugiteenuste ja muude kaudsete kulude jaotus toimub käituri alusel suunamisreeglite kaudu ning sellest tulenev eelarvemõju on pigem kaudne ning ei ole nii otseses seoses konkreetse programmi tegevuse sisuga. **Seetõttu mõjutavad näiteks jäägid RKAS-i kuludes, asutuste tööjõukuludes ja SMIT-i kuludes enamikke programmi tegevusi läbi kulumudeli.**

3.1 Õnnetuste, süütegude ja varakahjude ennetamine

Õnnetuste, süütegude ja varakahjude ennetamine				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	8 490 357	9 266 057	8 994 325	271 732
sh piirmääruga eelarve	7 283 253	7 803 938	7 851 524	-47 586

Piirmääraga eelarves on programmi tegevusel kokku negatiivne jääk, mille peamiseks põhjuseks on PÄA toetuste eelarve kasutamine planeeritust suuremas mahus käesolevas programmi tegevuses. Toetuste ülekulu programmi tegevuses on tekkinud kulumudeli jaotusmetoodika tulemusel ja on käsitletav tehnilise veana. Ülekulu kaetakse programmi tegevustest millistel on positiivne toetuste jääk. Positiivne jääk on tekkinud majandamiskulude (peamiselt RKAS vahendiks planeeritud majandamiskulud) ja tööjõukulude arvelt SMIT, SIM, PPA, PÄA eelarves (2.2).

3.2 Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine

Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	8 345 283	7 648 217	6 610 135	1 038 083
sh piirmääraga eelarve	8 165 974	7 409 017	6 483 143	925 874

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud peamiselt baaseelarve ja RKAS vahenditeks planeeritud majandamiskulude ja toetuste jäägist. Baaseelarve majandamiskulude jääk on PPA ja PÄA eelarves (2.1), toetuste jääki on tekkinud PÄA eelarves (2.3.1).

3.3 Turvalise keskkonna kujundamine

Turvalise keskkonna kujundamine				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	22 315 597	23 991 201	23 228 873	762 328
sh piirmääraga eelarve	21 373 582	22 687 907	22 243 832	444 075

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud peamiselt baaseelarve ja RKAS vahenditeks planeeritud majandamiskulude ning tööjõukulude jäägist.

Majandamiskulude jääk on tekkinud PPA, HK ja SMIT eelarves (2.1). Tööjõukulude jääk on peamiselt PÄA (2.2.3) eelarves.

3.4 Hädaabiteadete vastuvõtmine ning abi väljasaatmine

Hädaabiteadete vastuvõtmine ning abi väljasaatmine				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	8 702 610	9 988 132	8 832 116	1 156 016
sh piirmääraga eelarve	8 350 851	8 596 581	8 243 669	352 912

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk peamiselt tööjõukulude arvelt. Tööjõukulude jääk on HK, SMIT ja SIM eelarves (2.2).

3.5 Avaliku korra tagamine

Avaliku korra tagamine				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	76 996 879	84 399 768	81 068 305	3 331 463
sh piirmääraga eelarve	73 428 843	79 411 570	76 838 257	2 573 313

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud baaseelarve ja RKAS vahenditeks planeeritud majandamiskulude, tööjõukulude, muude kulude (2.4.1) ja projekti

„Ukraina sõjaga seotud tegevused“ (2.1.2, 2.2.2) jäägist. Tööjõukulude jääk on PPA, SMIT ja SIM eelarves (2.2). Majandamiskulude jääk on PPA eelarves (2.1.2).

3.6 Demineerimine

Demineerimine				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	6 031 539	7 625 153	6 819 198	805 955
sh piirmääraga eelarve	5 587 794	7 129 292	5 796 763	1 332 529

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud baaseelarve ja RKAS vahendiks planeeritud majandamiskulude ning PÄA laiapindse riigikaitse projektide jäägist (2.1.3). Majandamiskulude jääk on peamiselt tekkinud PÄA eelarves (2.1.3). Minimaalne tööjõukulude jääk on SMIT, PÄA ja SIM eelarves (2.2).

3.7 Päästmine maismaal ja siseveekogudel

Päästmine maismaal ja siseveekogudel				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	78 399 125	91 738 520	91 690 006	48 514
sh piirmääraga eelarve	74 177 373	85 359 050	83 873 617	1 485 433

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud PÄA baaseelarve majandamiskulude ja toetuste ning väikeses mahus laiapindse riigikaitse projektide jäägist (2.1.3).

3.8 Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas

Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	16 651 577	20 612 992	18 768 361	1 844 631
sh piirmääraga eelarve	12 301 189	15 167 935	14 145 015	1 022 919

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud baaseelarve ja RKAS vahenditeks planeeritud majandamiskulude, tööjõukulude ja peamiselt PPA laiapindse riigikaitse projektide jäägist (2.1.2). Tööjõu- ja majandamiskulude kulude jääk on tekkinud peamiselt PPA eelarves (2.2.2, 2.1.2).

3.9 Süüteomenetlus

Süüteomenetlus				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	38 498 598	38 954 374	37 851 150	1 103 224
sh piirmääraga eelarve	36 744 222	36 925 043	36 042 710	882 333

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud baaseelarve ja RKAS vahenditeks planeeritud majandamiskulude ja tööjõukulude jäägist. Majandamiskulude jääk on tekkinud peamiselt PPA ja SMIT eelarves (2.1), tööjõukulude jääk on tekkinud SMIT, PPA, PÄA ja SIM eelarves (2.2).

3.10 Põhiseadusliku korra tagamine

Põhiseadusliku korra tagamine				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	57 540 946	94 003 592	92 604 472	1 399 119
sh piirmääraga eelarve	57 116 713	93 500 099	92 037 298	1 462 800

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud peamiselt baaseelarve ja vähesel määral RKAS vahenditeks planeeritud majandamiskulude, tööjõukulude ja projekti „Ukraina sõjaga seotud tegevused“ (2.1.2,2.2.2) jäägist. Majandamiskulude jääk on tekkinud peamiselt PPA ja PÄA eelarves (2.1). Tööjõukulude jääk on tekkinud SIM, PPA ja PÄA eelarves (2.2).

3.11 Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus

Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	42 779 637	41 853 134	40 800 572	1 052 562
sh piirmääraga eelarve	37 164 390	37 980 172	37 325 974	654 198

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud peamiselt baaseelarve ja RKAS vahenditeks planeeritud majandamiskulude, tööjõukulude ja muude kulude jäägist. Majandamis- ja muude kulude jääk on peamiselt PPA eelarves (2.1.2, 2.4.1), tööjõukulude jääk PPA ja SIM eelarves (2.2). Muude kulude eelarve jääk on tekkinud PPA eelarves.

3.12 Elanikkonnakaitse, kriisideks valmisolek ja nende lahendamine

Elanikkonnakaitse, kriisideks valmisolek ja nende lahendamine				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	10 742 302	16 243 394	14 546 626	1 696 769
sh piirmääraga eelarve	10 096 658	15 080 328	13 417 682	1 662 646

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud peamiselt baaseelarve ja RKAS vahenditeks planeeritud majandamiskulude, tööjõukulude ja toetuste jäägist. Majandamiskulude jääk on peamiselt PÄA ja SMIT eelarves (2.1), tööjõukulude jääk PÄA, SMIT, HK ja SIM eelarves (2.2), toetuste jääk PÄA eelarves (2.3).

3.13 Piirihaldus

Piirihaldus				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	61 590 484	62 675 814	57 804 302	4 871 512
sh piirmääraga eelarve	41 677 793	47 145 581	43 255 380	3 890 201

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud peamiselt baaseelarve ja RKAS vahenditeks planeeritud majandamiskulude, tööjõukulude ja erimeetmete kaasrahastuse (2.3.3) ja projektide „Ukraina sõjaga seotud tegevused“ ning „Laiapindse riigikaitse projektid“ jäägist (2.1.2, 2.2.2). Baaseelarve majandamiskulude jääk on PPA ja SMIT eelarves (2.1). Tööjõukulude jääk on PPA, SMIT ja SIM eelarves (2.2).

3.14 Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine

Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	10 813 290	12 645 783	11 370 282	1 275 501
sh piirmääraga eelarve	7 714 165	9 949 654	8 704 461	1 245 192

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud peamiselt baaseelarve majandamiskulude, tööjõukulude ja projekti „Ukraina sõjaga seotud tegevused“ (2.1.2, 2.2.2) jäägist. Majandamiskulude jääk on peamiselt PPA ja SMIT eelarves (2.1), tööjõukulude jääk SIM ja PPA eelarves (2.2) ning projekti jääk PPA eelarves.

3.15 Migratsioonijärelevalve

Migratsioonijärelevalve				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	7 705 175	9 895 353	9 034 970	860 383
sh piirmääraga eelarve	6 295 141	8 417 241	7 478 378	938 863

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud peamiselt baaseelarve majandamiskulude (2.1), töjõukulude (2.2) ja projekti „Ukraina sõjaga seotud tegevused“ (2.1.2, 2.2.2) jäägist. Jääk on peamiselt PPA eelarves.

3.16 Isikute tõsikindel tuvastamine ja dokumentide väljaandmine

Isikute tõsikindel tuvastamine ja dokumentide väljaandmine				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	18 585 842	20 838 293	18 118 584	2 719 709
sh piirmääraga eelarve	12 082 251	13 575 339	11 808 846	1 766 493

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud peamiselt baaseelarve majandamiskulude, töjõukulude ja projekti „ABIS tegevused“ (2.1.6, 2.2.6) jäägist.

Jääk on peamiselt tekkinud PPA töjõu- ja majandamiskulude eelarves (2.2, 2.1) ja SMIT majandamiskulude eelarves (2.1).

3.17 Tasemeõpe ja täienduskoolitus Sisekaitseakadeemias

Tasemeõpe ja täienduskoolitus Sisekaitseakadeemias				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	26 308 976	25 995 258	23 134 473	2 860 785
sh piirmääraga eelarve	23 804 010	21 108 597	19 781 626	1 326 971

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud peamiselt baaseelarve ja RKAS vahenditeks planeeritud majandamiskulude, töjõukulude ja SKA projekti „Laiapindse riigikaitse projektid 2025“ jäägist.

Majandamis- ja töjõukulude jääk on tekkinud peamiselt Sisekaitseakadeemia SKA ja SMIT eelarves (2.1,2.2) projekti jääk SKA eelarves.

3.18 Sisekaitseakadeemia teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevus

Sisekaitseakadeemia teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevus				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	2 991 036	5 115 618	4 411 575	704 043
sh piirmääraga eelarve	2 980 569	4 452 219	3 812 630	639 589

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud peamiselt baaseelarve majandamiskulude ja töjõukulude jäägist. Majandamiskulude jääk on tekkinud SIM ja SMIT eelarves (2.1). Töjõukulude jääk on SKA ja SIM eelarves (2.2).

3.19 IKT-teenuste pakkumine SIMi valitsemisalast väljapoole

IKT-teenuste pakkumine SIMi valitsemisalast väljapoole				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	1 823 653	2 601 379	2 700 328	-98 949
sh piirmääraga eelarve	1 509 461	2 370 287	2 435 231	-64 943

Piirmääraga eelarves on negatiivne jääk, mis tuleb katta positiivse jäägiga programmi tegevuste arvelt.

3.20 Kogukondliku arengu toetamine

Kogukondliku arengu toetamine				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	4 215 108	4 840 787	3 589 472	1 251 315
sh piirmääraga eelarve	3 394 039	3 877 804	2 930 316	947 487

Piirmääraga eelarves on kokku programmi tegevuses positiivne jääk, mis on tekkinud peamiselt kogukonnafondi toetuste jäagist SIM eelarves (2.3.3).

3.21 Usuvabaduse tagamine

Usuvabaduse tagamine				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	764 489	790 375	736 271	54 104
sh piirmääraga eelarve	761 959	786 865	733 271	53 594

Piirmääraga eelarves on väikene positiivne jääk SIM eelarves, mis kujunes peamiselt tööjõukulude arvelt (2.2.5).

3.22 Rahvastikuregistri andmekvaliteedi tõstmine

Rahvastikuregistri andmekvaliteedi tõstmine				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	4 079 404	5 666 324	4 168 101	1 498 224
sh piirmääraga eelarve	3 445 564	4 245 782	3 305 408	940 374

Piirmääraga eelarves on väikene positiivne jääk SIM (2.1.5, 2.2.5) ja SMIT (2.1.6,2.2.6) eelarves, mis kujunes peamiselt majandus- ja tööjõukulude arvelt.

3.23 Rahvastikuregistri kasutusmugavuse parandamine

Rahvastikuregistri kasutusmugavuse parandamine				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	3 401 489	4 688 590	3 513 141	1 175 448
sh piirmääraga eelarve	2 811 205	3 450 246	2 746 580	703 666

Piirmääraga eelarves on väikene positiivne jääk SIM (2.1.5, 2.2.5) ja SMIT (2.1.6,2.2.6) eelarves, mis kujunes peamiselt majandus- ja tööjõukulude arvelt.

3.24 Erakondade rahastamine

Erakondade rahastamine				
2025	algne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	jääk
eelarve kokku	4 930 500	4 930 500	4 930 500	0
sh piirmääraga eelarve	4 930 500	4 930 500	4 930 500	0

Eelarve on kasutatud täies ulatuses seaduses sätestatud alustel.

4 Investeeringud

4.1 Transpordivahendite (IN003000) jääk

Päästeameti transpordivahendite jääk on tekkinud seetõttu, et edasi lükkusid juhtimiskeskondade, juhtimisbusside, pommikonteineri haagise ja erioperatsioonide sõiduki soetamiseks planeeritud vahendid.

Juhtimiskeskondade soetus nurjus hankelepingu rikkumise tõttu, tarnija ei suutnud neid tähtjaks nõuetekohaselt komplekteerida. Tarne toimus jaanuaris. Juhtimiskeskondade kategoorias olevate juhtimisbusside tarne toimub 2026. aasta aprillis. Tarnetõrgete tõttu on demineerimisvaldkonna kinnise pommikonteineri haagise ja soomuskaitsega erioperatsioonide sõiduki soetamine nihkunud 2026. aasta algusesse.

Politsei- ja Piirivalveameti transpordivahendite jääk tekkis kuna 2025. aastal jäi transpordivahendite eelarves kasutamata kopter ES-PWB suurhoolduseks, kaalubusside, kergkaitsega maasturi, menetlejate sõiduautode, tagaluuktõstukite ja koorteveohaagise soetuseks planeeritud vahendid.

Kopteri suurhoolduse käigus avastati täiendavalt kopteri saba vigastused, mille remondiks vajalike varuosade hankimine võttis aega. Kopter naaseb suurhooldusest tagasi veebruaris 2026. Kaalubusside tehnilise kirjelduse koostamine võttis planeeritust kauem aega, kuna oli väga tömahukas. Hange on välja kuulutatud, bussid soetatakse 2026. aastal.

Kergkaitsega maasturi puhul arvestati, et sobiv alusauto on olemas laosõidukina, kuid selgus, et sellel puudub vajalik lisavarustus. Vajaliku varustusega maasturi hankimine võtab esialgselt planeeritust rohkem aega, kuid tänaseks on leping sõlmitud ning tarne toimub aprillis.

4.2 IT investeeringute (IN002000) jääk

ABIS-e ja rändemenetluse infosüsteemi investeeringute edasilükkumine, Nutanixi seadmete hanke luhtumine (edasilükkumine 2026. aastasse), arvutitöökohateenuse riistvara eelarve kasutamise edasilükkumine (0,5 mln eurot), S3-serverite ja ORS-tarkvara uuenduse Rel9 tarne ning projekti EKSP0 lükkumine 2026. aastasse. Planeerimise viga aastatevahelises ümbertõstmises (0,7 mln eurot). Sooviti tõsta ORS ESTER keskjaamade paigaldus- ja migratsioonitööd 2025. aastast 2026. aastasse kuna tööde lõppkuupäev on 2026. aastal. Tegelikult tõsteti summa 2026. aastast 2025. aastasse.

4.3 Idapiiri ehituse (IN100108)

Idapiiri ehituse eelarve jäi 2025. aastal osaliselt kasutamata. 2025. aasta alguses töövõtjate poolt planeeritud tööde teostamise ajakava ei realiseerunud kavandatud mahus. Ajakavast mahajäämust ja ehitustööde alguse edasilükkamist põhjustasid 2025. aasta esimeseks poolaastaks planeeritud projekterimistööd, mis osutusid keerukamaks, ning asjaolu, et ehitusloa ja sellega seotud kooskõlastuste saamine võttis planeeritust rohkem aega. Piiriehitust lükkasid edasi ka samadelt töövõtjatelt tellitud kiireloomulised lisatööd, sealhulgas Saatse saapa kiireloomuline kinniehitus. 2026. aastal jätkatakse sõlmitud lepingute alusel planeeritud tegevuste elluviimist ja väljamaksete tegemist.

4.4 Muud investeeringute (IN005000)

Politsei- ja Piirivalveameti muude investeeringute jääk tekkis seetõttu, et kasutamata jäid relvasüsteemi, valve- ja läbipääsütökete ja liiklusjärelvalve seadmete soetamiseks planeeritud vahendid.

Relvasüsteemi hankimine on viibinud, kuna pakkuja ei saanud ekspordilitsentsi kätte ning litsentsita ei ole võimalik soetust Eestisse toimetada. Investeering realiseeritakse 2026. aasta alguses.

Valve- ja läbipääsutõkete uuendamine lükkus edasi, kuna töövõtjad ei suutnud aasta lõpuks kõiki töid teostada.

Liiklusjärelvalve seadmete tarne lükkus edasi, kuna suhtlus tarnija ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (TTJA) vahel viibis. Politsei- ja Piirivalveametil tuli vahendada ettevõtte ja TTJA vahelist suhtlust.

Päästeameti muude investeeringute jääk tekkis seetõttu, et 2025. aastal jäi kasutamata osa eelarvest, mis oli planeeritud hoonete ettevalmistamiseks, et sinna varjuda sõjalise ohu korral. Lisaks jäi kasutamata osa eelarvest, mis oli planeeritud päästevarustuse ning demineerimisvaldkonna erivarustuse soetusteks.

Päästeameti hoonetesse sõjalise ohu korral turvaliseks varjumiseks ettevalmistatud ruumide loomisega seotud tegevustega jätkatakse 2026. aastal, kuna tegevuste ajakava on võrreldes esialgselt planeerituga nihkunud. Päästevarustuse ja demineerimisvaldkonna erivarustuse soetused on lükkunud 2026. aastasse tarnetõrgete tõttu.

4.5 Laiapindse riigikaitse projektide (SR100042)

Politsei- ja Piirivalveameti jääk tekkis, kuna piirikontrolli infosüsteemi detsembrikuu arendustööd antakse arendaja poolt üle 2026. aasta alguses ja seejärel tekivad ka vastavad kulud.

Lisaks tekkis jääk, sest tööruumide loomisel osutus osa ehitustöödest olemuselt majandamiskuludeks ning need tasuti kuludena.

Päästeametil jäi kasutamata osa demineerimisvaldkonna eriseadmete (pommiröntgen) eelarvest. 2026. aastal jätkatakse laiapindse riigikaitse projektide raames eriseadmete soetamist.

SMIT-i jäi kasutamata laiapindse riigikaitse projekti EKSPO investeeringud. Tööde algus on olnud keeruline, mistõttu lükkus eelarve kasutamine edasi 2026. aastasse.

4.6 ABIS tegevuste (SR10A060)

SMIT-i teadlik kokkuvõtteid ja ABIS-e eelarve nihkumine. Kasutatakse ABIS-e vajaduste katmiseks.

4.7 Laiapindse riigikaitse projektide (SR100089)

Laiapindse riigikaitse projektide elluviimiseks eraldatud eelarvest planeeris Politsei- ja Piirivalveamet investeeringuna mehitamata õhusõiduki remonti. Tööde esialgne teostamise tähtaeg oli 2025. aasta november. Ukraina vajaduste kuhjumise tõttu tekkis teenusepakkujal viivitus töö teostamisel.

4.8 Masinad ja seadmete (IN004000)

PPA eelarvesse planeeritud valve- ja läbipääsusüsteemide uuendamine lükkus edasi, kuna Riigi Kinnisvara AS ja töövõtjad ei suutnud aasta lõpuks kõiki töid teostada. Tööd jätkuvad 2026. aastal. Kulude tekkimise aeg sõltub tööde teostamise kiirusest ja akteerimise aegadest.

4.9 Isikut tõendavate dokumentide väljastamise (IN002006)

Teadlik kokkuvõtteid SMIT-i eelarves kärbetest tuleneva puudujäägi katmiseks.

4.10 Lõhangu lõhkamiskoht (IN104523), Potsepa lõhkamiskoht (IN104524) jääk, Kardla lõhkamiskoht (IN104521)

Päästeametil jäi 2025. aastal osaliselt kasutamata lõhkamiskohtade eelarve. Kasutamata jäi ehitustööde reserv, mis oli planeeritud kasutuse käigus ilmnevate puuduste, vaegtööde ja lisatööde katmiseks. Eelarvejäägi kasutamise siht ja ulatus selgub 2026. aastal.

4.11 Sisekaitseakadeemia Kase tn kompleks (IN100106)

SKA Tallinna õppekeskuse kriminalistika õppeklassi ümberehitustööd.

Tööd on lõpetatud, kuid ei ole vastu võetud, sest tasumise tingimuseks seatud kasutusloa olemasolu nõue ei ole täidetud. Nõudega tegeleb õigusjuht.

4.12 Piusa kordon (IN104526)

Piusa kordonile planeeritud eelarve jäi 2025. aastal kasutamata. Eelarve oli ette nähtud Piusa kordoni energiatõhususe tõstmiseks: luminofoorvalgustite asendamine LED-valgustitega, vahearvestite paigaldamine. Jääk tekkis, kuna RKAS-i poolt planeeritud tööde ajakava kohaselt pidid tööd lõppema 2025. aasta novembris, kuid tegelikult alustati töödega alles detsembris. Tööd valmivad 2026. aasta esimeses kvartalis.

4.13 Energiasäästumeetmetega seotud investeeringud (SR100113)

Päästeameti eelarves planeeritud tegevusele kulus vähem vahendeid kui kavandatud ning ülejäänud vahendid kantakse riigieelarvesse tagasi.

4.14 Kuressaare kordon (IN104508)

PPA eelarves on planeeritud Kuressaare kordoni parendustööd, mida teostatakse jooksvalt ja vastavalt vajadusele. Täpsete tööde vajadus selgub iga aasta alguseks. Eelarveline kate investeeringutele on kinnisvaraga seotud kulude baaseelarves. Eelarve tõstetakse investeeringute tarbeks vastavalt saadud hinnapakkumistele, kuid need võivad osutuda odavamaks, millest võib aasta lõpus tekkida jääk. Jääki kasutatakse järgmise aasta planeeritavateks töödeks, kus taas on vaja investeeringute eelarvet suurendada.

4.15 Laia riigikaitse investeeringud IT-sse (IN002055)

PPA eelarves on planeeritud turvavõrgu serverite ja võrguseadmete uuendamine, millest osa osutus majandmaiskuludeks ning seetõttu jäi investeeringute raha selles ulatuses kasutamata. Kulud kaeti teenuse tavaelarvest. Vahendid kantakse riigieelarvesse tagasi.

4.16 Väike-Sõjamäe tn 22a – Lennusalga hoone (IN104522)

PPA hoone investeeringute jääk tekkis, kuna eelarve osutus planeeritust väiksemaks madalamate hindade tõttu. Jääk kasutatakse sama objekti vajadusteks 2026. aastal.

4.17 Laia riigikaitse investeeringud transpordivahenditesse (IN003055)

PPA-le laadurtõstukite hankimine piiripunktidesse osutus planeeritust odavamaks. Jääk kantakse riigieelarvesse tagasi.